

Brusel 14. května 2024
(OR. en)

9302/24

CULT 48
AUDIO 57
DIGIT 127
IND 233
RECH 195
STATIS 60
EMPL 191

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel: Generální sekretariát Rady
Příjemce: Delegace
Předmět: Závěry Rady o posílení postavení kulturních a kreativních odvětví prostřednictvím rozvoje publika založeného na datech

Delegace naleznou v příloze výše uvedené závěry Rady, které schválila Rada pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport na zasedání konaném ve dnech 13. a 14. května 2024.

Závěry Rady o posílení postavení kulturních a kreativních odvětví prostřednictvím rozvoje publika založeného na datech

RADA EVROPSKÉ UNIE,

UZNÁVAJÍC, ŽE:

1. digitální transformace se v evropské politice stává stále důležitějším tématem, které se odráží v iniciativách, jako je program Kreativní Evropa, politický program Digitální dekáda, průmyslová strategie EU, Evropská agenda dovedností, Evropský prostor vzdělávání a evropská strategie pro data, a vedla k vytvoření společných evropských datových prostorů, včetně společného datového prostoru EU pro kulturní dědictví¹ a evropského cloudu pro kulturní dědictví v rámci programu Horizont Evropa²;
2. pracovní plán EU pro kulturu na období 2023–2026³ zdůrazňuje vlastní hodnotu kultury, včetně kulturního dědictví. V této souvislosti pracovní plán upozorňuje, že je třeba stimulovat digitální transformaci kulturních a kreativních odvětví, zdůrazňuje účast na kulturním životě jako prioritu a zahrnuje zvláštní opatření, jehož cílem je zajistit, aby byl rozmanitý evropský kulturní obsah dohledatelný v digitálním prostředí;

¹ Doporučení Komise ke společnému evropskému datovému prostoru pro kulturní dědictví (Úř. věst. L 401, 12.11.2021, s. 5).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/695, Úř. věst. L 170, 12.5.2021.

³ Usnesení Rady o pracovním plánu EU pro kulturu (2023–2026) (2022/C 466/01).

3. rozvoj publika je příležitostí k budování smysluplných a interaktivních vztahů s různorodým publikem, ke zlepšení uživatelských zkušeností a k podpoře kulturní rozmanitosti a rozvoje, sociální soudržnosti a demokracie⁴. Jedním ze zamýšlených cílů programu Kreativní Evropa na období 2021–2027 je oslovit široké a různorodé publikum⁵. Kulturní a kreativní odvětví zkoumají inovativní nástroje a pokyny pro shromažďování a správu údajů o publiku s cílem rozvíjet lepší služby více zaměřené na uživatele. To může rovněž přispět k fakticky podložené tvorbě politiky⁶. Je však třeba vyvinout další společné úsilí.
4. nové technologie mají velký potenciál posílit začlenění a zlepšit přístup ke stávajícímu i potenciálnímu publiku, avšak kulturní organizace se nacházejí v různých fázích digitálního rozvoje a jejich využívání služeb nabízených poskytovateli technologií se liší;
5. úloha dat při porozumění publiku, jeho zapojení a návratu po pandemii COVID-19, která urychlila digitální transformaci ve společnosti, se pro mnoho kulturních aktérů stává stále větší prioritou⁷;

⁴ Zpráva Evropské komise „Culture and Democracy, the evidence. How citizens’ participation in cultural activities enhances civic engagement, democracy and social cohesion: lessons from international research“ (Kultura a demokracie, důkazy. Jak účast občanů na kulturních aktivitách posiluje občanskou angažovanost, demokracii a sociální soudržnost: poučení z mezinárodního výzkumu) (2023) a charta z Porta Santo (2021).

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/818 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí program Kreativní Evropa (2021–2027) a zrušuje nařízení (EU) č. 1295/2013, Úř. věst. L 189, 28.5.2021, s. 34.

⁶ Závěry Rady o podpoře přístupu ke kultuře s použitím digitálních prostředků se zaměřením na rozvoj publika (2017/C 425/03).

⁷ Zpráva platformy „Voices of Culture“ nazvaná „(Re)-Engaging digital audiences in the cultural sectors: improving audience data“ (Opětovné zapojení digitálního publika v kulturních odvětvích: zlepšení dat o publiku);

BEROUC V ÚVAHU, ŽE:

6. digitalizace v kulturních a kreativních odvětvích vytváří stále větší množství dat, která lze využít pro rozvoj publika. Využívání údajů o publiku poskytuje kulturním a kreativním odvětvím příležitost lépe pochopit potřeby a chování publika, budovat s ním smysluplné vztahy, přizpůsobovat inovativní kulturní obsah a služby a vytvářet cílené informační činnosti s cílem oslovit širší publikum a maximalizovat kulturní, zejména fyzickou účast. Podporuje tak kulturní rozmanitost v Evropě a může posílit kulturní centra jako prostor pro neformální a svobodnou sociální interakci, která je nezbytná pro demokracii, rovněž známý jako „třetí místa“.
7. rozvoj publika založený na datech představuje pro kulturní a kreativní odvětví příležitosti k prozkoumání nových obchodních modelů a vytváření dodatečných příjmů prostřednictvím inovací a postupů pro spolupráci.
8. kulturní a kreativní odvětví jsou velmi různorodá a zahrnují veřejné i soukromé organizace, odvětví a průmysly působící na různých politických a organizačních úrovních, přičemž začleňují různé kulturní projevy, umělecké obory, různé fáze digitálních inovací a rozdíly v digitální infrastruktuře; při řešení otázky rozvoje publika založeného na datech by proto měl být použit diferencovaný přístup.

9. pro dosažení pokroku v digitální transformaci a v oblasti technických, digitálních a kreativních dovedností, je zapotřebí vedoucí postavení a podnikavost, aby bylo možné využívat řešení založená na datech a pokročilé technologie, jako je umělá inteligence. Kromě toho by měly být zohledněny i digitální dovednosti publika. Proto by měl být zvážen komplexní přístup a odpovídající podpora kulturních organizací s omezenou kapacitou, odbornými znalostmi a prostředky s cílem řešit příležitosti a výzvy digitální transformace⁸;
10. některé organizace v kulturních a kreativních odvětvích se při budování publika spoléhají na technologické společnosti, sociální média, platformy nebo zprostředkovatele. Tito technologičtí účastníci trhu nemusí vždy sdílet údaje o publiku týkající se konkrétně činností, obsahu nebo děl těchto organizací v kulturních a kreativních odvětvích. Tato skutečnost by mohla ovlivnit schopnost kulturních a kreativních odvětví plně využít potenciál digitalizace, jakož i jejich konkurenceschopnost;
11. několik členských států zahrnuje financování rozvoje programů digitalizace a strategií pro kulturní a kreativní odvětví do svých plánů pro oživení a odolnost po pandemii COVID-19 (některé se zaměřují na účast). Společný cíl posílit spolupráci ve větším měřítku však může být hnací silou pokroku;
12. využívání údajů pro rozvoj a účast publika nabízí řadu příležitostí, ale také vyžaduje, aby kulturní a kreativní odvětví předjímala rizika a dopady tohoto využívání a odpovídajícím způsobem přizpůsobila své pracovní metody. Sem patří i zohlednění právních otázek (včetně práv duševního vlastnictví, autorských práv, práv na soukromí a ochranu osobních údajů), etických otázek, otázek udržitelnosti a ekologických otázek a pečlivé posouzení dopadu umělé inteligence a dalších pokročilých digitálních technologií;

⁸ Zpráva o otevřené metodě koordinace na téma „Promoting access to culture through digital means“ (Podpora přístupu ke kultuře prostřednictvím digitálních prostředků).

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, ABY:

13. zvážily vypracování politických rámců a vytváření podmínek, které posilují a podporují přístup založený na datech v kulturních a kreativních odvětvích, mimo jiné prostřednictvím podpory shromažďování, ochrany, správy a využívání údajů o publiku na vnitrostátní a regionální úrovni;
14. podněcovaly a podporovaly organizace v kulturních a kreativních odvětvích, aby v rámci svých politik rozvoje publika vypracovaly strategii pro řešení založená na datech. Podněcovaly a podporovaly organizace v kulturních a kreativních odvětvích, pokud jde o inteligentnější a etické sdílení a využívání údajů o publiku. Cílem je zajistit, aby se odvětví samotná mohla lépe seznámit s novým publikem, identifikovat jej a přilákat a usnadnit dohledatelnost evropského obsahu a aby publiku bylo umožněno nalézt vhodné a rozmanité kulturní a kreativní služby.
15. podporovaly organizace v kulturních a kreativních odvětvích a pomáhaly jim, aby se zapojily do příslušných programů financovaných EU, jejichž cílem je podporovat spolupráci založenou na datech a inovativní řešení v kulturních a kreativních odvětvích;
16. podporovaly digitální dovednosti organizací a odborníků v kulturních a kreativních odvětvích a usnadňovaly rozvoj interoperabilních nástrojů, činnosti v oblasti budování kapacit a podporovaly programy na posílení digitálních procesů v organizacích, čímž jim umožní účinně se orientovat v měnícím se digitálním prostředí;

VYZÝVÁ EVROPSKOU KOMISI A ČLENSKÉ STÁTY, ABY V RÁMCI SVÝCH PŘÍSLUŠNÝCH PRAVOMOCÍ A S NÁLEŽITÝM ZOHLEDNĚNÍM ZÁSADY SUBSIDIARITY:

17. podporovaly výzkum a usnadňovaly meziodvětvovou a přeshraniční spolupráci (například s jinými úrovněmi správy, akademickou obcí a komerčními subjekty) při zkoumání a používání norem pro dostupnou, základní a udržitelnou digitální infrastrukturu, která umožňuje bezpečné, spolehlivé a interoperabilní údaje, dodržování pravidel Unie v oblasti duševního vlastnictví, autorského práva, ochrany údajů a soukromí a využívání stávající infrastruktury;
18. podporovaly rozvoj a používání norem a rámců na podporu kulturních a kreativních odvětví při shromažďování a správě údajů o publiku, aby se údaje staly přístupnými, srovnatelnými, použitelnými a interoperabilními, a mohly tak být využívány pro nové služby (více zaměřené na uživatele).
19. vybízely kulturní a kreativní odvětví, kdykoli je to možné, k využívání otevřených dat⁹ a zásad FAIR¹⁰ dat na podporu sdílení a oběhu dat, jak jsou stanoveny zejména ve směrnici o otevřených datech a informacích veřejného sektoru, a zásad „Moje údaje“ s cílem zaručit právo jednotlivců na přístup k údajům o nich shromážděným¹¹ a zároveň účinně chránit svá data jakožto svůj přínos pro konkurenceschopnost;

⁹ „Otevřenými daty“ se rozumí data, která jsou otevřeně přístupná, využitelná, editovatelná a jež lze sdílet. Otevřená data jsou licencována na základě otevřené licence, která ostatním umožňuje znovu použít dílo jiného tvůrce podle vlastního uvážení. Bez zvláštní licence jsou tato užití obvykle zakázána autorským právem, patentem nebo obchodní licencí.

¹⁰ „Zásady FAIR“ odkazují na mezinárodní pokyny pro správu údajů, jejichž cílem je optimalizovat opakované použití dat. Toho se dosáhne tím, že data budou dohledatelná, přístupná, interoperabilní a opakovaně použitelná. Klíčovými prvky pro FAIR data jsou rozsáhlá metadata a dokumentace za použití otevřených nebo standardních formátů souborů a využívání licencí k opakovanému použití.

¹¹ Termín „Moje údaje“ odkazuje na přístup ke správě osobních údajů zaměřený na člověka, který kombinuje potřebu údajů, jež toto odvětví má, s digitálními lidskými právy. Cílem je poskytnout lidem lepší kontrolu nad jejich osobními údaji tím, že jim bude nabídnuta příležitost určit okolnosti, za nichž jsou tyto údaje používány.

20. podněcovaly rozvoj programů pro datovou gramotnost a budování kapacit v kulturních a kreativních odvětvích za účelem shromažďování, analýzy, ochrany, řízení a správy údajů; pro vypracování strategie pro využívání údajů při rozvoji publika a při řízení služeb pro publikum; a pro zvýšení povědomí a znalostí o evropském prohlášení o digitálních právech a zásadách a o tom, jak jej lze uplatňovat v souvislosti s rozvojem publika založeném na datech, přičemž je třeba zajistit transparentnost vůči publiku, jehož citlivé údaje jsou zpracovávány;
21. podporovaly a stimulovaly výzkum s cílem využít potenciál digitálních nástrojů pro rozvoj publika, identifikovat nové trendy a dovednosti, které obstojí i v budoucnu a které jsou v kulturních a kreativních odvětvích zapotřebí, jakož i to, jak lze tyto dovednosti rozvíjet ve vzdělávacích programech a programech odborné přípravy vedoucích k pracovním místům v kulturních a kreativních odvětvích. Na evropské úrovni k tomu mohou přispět Evropský prostor vzdělávání, Evropská agenda dovedností, Pakt pro dovednosti¹², Aliance evropských plánů a platforma pro digitální dovednosti a pracovní místa¹³;
22. podporovaly konzultace, sdílení znalostí a osvědčených postupů a spolupráci mezi členskými státy a příslušnými partnery na evropské úrovni v oblasti rozvoje nebo provádění digitálních ekosystémů, strategií a sdílených digitálních nástrojů pro shromažďování údajů o účasti a rozvoji publika, s přihlédnutím k menším kulturním organizacím s omezenými zdroji a k rozdílům v dostupnosti technologické infrastruktury mezi členskými státy;
23. prováděly hodnocení osvědčených postupů kulturních a kreativních odvětví při shromažďování, ochraně a řízení údajů a analýze účasti a rozvoje publika.

¹² Rozsáhlé partnerství v oblasti dovedností pro ekosystém kulturních a kreativních odvětví. Viz manifest Kreativního paktu pro dovednosti na adrese https://pact-for-skills.ec.europa.eu/about/industrial-ecosystems-and-partnerships/creative-and-cultural-industries_cs

¹³ Viz například zpráva „Voices of Culture“ z roku 2022 o opětovném zapojení digitálního publika v odvětví kultury a Kreativní pakt pro dovednosti.

VYZÝVÁ EVROPSKOU KOMISI, ABY V RÁMCI SVÝCH PRAVOMOCÍ:

24. v příslušných případech podporovala přístup kulturních a kreativních odvětví k jiným evropským programům, než je program Kreativní Evropa, které jsou relevantní pro digitální transformaci a inovace, s dostupnou finanční podporou, jako je program Digitální Evropa, Horizont Evropa a Program pro jednotný trh, mimo jiné poskytováním jasných pokynů a informací;
 25. prozkoumala způsoby, jak dále podporovat iniciativy v oblasti transparentnosti údajů ve prospěch kulturních a kreativních odvětví, aby jim umožnily lépe pochopit dopad jejich práce a činností a vycházet z příslušných poznatků o svých tvůrčích procesech;
 26. prozkoumala způsoby, jak dále podporovat potřeby digitální transformace a vyvíjející se požadavky kulturních a kreativních odvětví prostřednictvím využívání řešení založených na datech a podpory inovativních digitálních projektů v evropských iniciativách.
-

Referenční dokumenty

- Doporučení Komise ke společnému evropskému datovému prostoru pro kulturní dědictví (Úř. věst. L 401, 12.11.2021, s. 5)
- Závěry konference s názvem „European Audiences: 2020 and beyond“ (Evropské publikum 2020 a dále) (2012)
- Závěry Rady o podpoře přístupu ke kultuře s použitím digitálních prostředků se zaměřením na rozvoj publika (Úř. věst. C 425, 12.12.2017, s. 4)
- Usnesení Rady o pracovním plánu EU pro kulturu (2023–2026) (Úř. věst. C 466, 7.12.2022, s. 1)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024 ze dne 20. června 2019 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru (Úř. věst. L 172, 26.6.2019, s. 56)
- Zpráva Evropské komise „Culture and Democracy, the evidence. How citizens’ participation in cultural activities enhances civic engagement, democracy and social cohesion: lessons from international research“, (Kultura a demokracie, důkazy. Jak účast občanů na kulturních aktivitách posiluje občanskou angažovanost, demokracii a sociální soudržnost: poučení z mezinárodního výzkumu), 2023
- Evropská průmyslová strategie: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-industrial-strategy_cs
- Pracovní dokument útvarů Komise „Annual Single Market Report 2021“ (Výroční zpráva o jednotném trhu 2021) identifikující ekosystém kulturních a kreativních odvětví, s. 98–104 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A52021SC0351>)
- Evropský pakt pro dovednosti: https://pact-for-skills.ec.europa.eu/index_cs
- Platforma inovační politiky pro kulturní a kreativní odvětví: <https://ekipengine.eu/policy-areas/>

- Zpráva o otevřené metodě koordinace na téma „Promoting access to culture through digital means“ (Podpora přístupu ke kultuře prostřednictvím digitálních prostředků) (2017)
- CORDIS výsledkový balíček týkající se digitálního kulturního dědictví, Úřad pro publikace Evropské unie, 2020, <https://data.europa.eu/doi/10.2830/941375>
- Charta z Porta Santo (2021) <https://portosantocharter.eu/the-charter>
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1)
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/695, kterým se zavádí rámcový program pro výzkum a inovace Horizont Evropa (Úř. věst. L 170, 12.5.2021)
- Cloud pro kulturní dědictví: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/research-area/social-sciences-and-humanities/cultural-heritage-and-cultural-and-creative-industries-ccis/cultural-heritage-cloud_en
- Priorita Evropské komise „připravená na digitální věk“
https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age_cs
- Zpráva platformy „Voices of Culture“ nazvaná „(Re)-Engaging digital audiences in the cultural sectors: improving audience data“ (Opětovné zapojení digitálního publika v kulturních odvětvích: zlepšení dat o publiku) (2022)
- Vuylsteke, Devoldere, et al. (2023) Digitální transformace kulturních a kreativních odvětví v rámci přípravy na belgické předsednictví EU v roce 2024

Definice

- Pro účely těchto závěrů Rady se použijí tyto definice:
- „Údaji o publiku“ se rozumí informace shromažďované a zpracovávané kulturními organizacemi o jednotlivcích nebo skupině osob, které jsou (zamýšlenými) uživateli kulturních produktů, činností, pamětihodností, služeb nebo obsahu. Údaje o publiku mohou zahrnovat demografické informace, údaje o účasti a chování návštěvníků, interakce a účast publika, údaje o členství, průzkumy a reakce zpětné vazby nebo informace o kulturních preferencích.
- „Rozvojem publika“ se rozumí úsilí a činnosti prováděné kulturními organizacemi s cílem kultivovat, diverzifikovat a rozšiřovat své publikum za účelem zvýšení zapojení, účasti a propojení. Rozvoj publika lze chápat různými způsoby v závislosti na jeho cílech a cílových skupinách: rozšiřování publika (přilákání publika se stejným socio-demografickým profilem jako má stávající publikum), prohloubení vztahu s publikem (posílení zkušenosti stávajícího publika) a dosažení větší rozmanitosti publika (přilákání lidí s jiným socio-demografickým profilem než má stávající publikum). Tento proces zahrnuje pochopení potřeb, preferencí a zájmů současného a potenciálního publika a provádění informačních iniciativ s cílem oslovit širší a rozmanitější publikum.

- „Digitální infrastrukturou“ se rozumí komunikační služby a platformy, služby ukládání dat a základní softwarové funkce, protokoly a normy. Digitální infrastruktura nemusí nutně odkazovat na materiální a technickou infrastrukturu (jako jsou kabely, bezdrátové sítě, datová centra, internetové výměny), ale spíše na služby a platformy, které umožňují připojení a výměnu mezi kulturními organizacemi.
- „Interoperabilitou“ se rozumí schopnost informačních systémů a softwaru vyměňovat si údaje a využívat sdílené informace, což je předpokladem pro to, aby si kulturní organizace mohly bezproblémově vyměňovat údaje o publiku a využívat je. Zahrnuje schopnost různých softwarových systémů spolupracovat, což jim umožňuje porozumět, interpretovat a používat data, která jsou mezi nimi sdílena. V interoperabilním datovém prostředí mohou různé systémy účinně spolupracovat a komunikovat, což zajišťuje přenos dat, přístup k nim a jejich využívání napříč různými platformami a technologiemi, aniž by čelily významným problémům s kompatibilitou.
- „Třetí místa“ jsou prostorem pro neformální a svobodnou sociální interakci, která má zásadní význam pro demokracii. Pokud jde o kulturní a kreativní odvětví, třetí místa by mohla zahrnovat muzea, komunitní centra, veřejné knihovny, knihkupectví, divadla a operní domy.

